

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

LEVENDE HOOP DOOR DE OPSTANDING

.....Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden.....

1 Petrus 1 : 3b.

Het is opmerkelijk, dat de apostelen in de brieven zo vaak spreken over de opstanding en de vruchten, die in de opstanding van Christus voor Zijn kerk verborgen liggen. De apostel Petrus heeft wat dat betreft zijn plaats ontvangen naast de apostel Paulus. En geen wonder ! Hoe grote betekenis had de opgestane Christus voor de wenende Petrus gekregen. Duidelijk was ook de vrucht van de levende hoop in Petrus' hart en voor zijn leven op die Paasmorgen geopenbaard. Daarom is het geen vreemde zaak, dat juist hij van de levende hoop getuigt in deze brief. De levende hoop ! Daarin is dus het leven uit de Christus, zoals het uit het geopende graf tevoorschijn is gekomen. Het woord „levend” is hier allesbeslissend. Het gaat hier maar niet alleen over een hoop, die doet leven, doch die zelf ook levend is. Daarin komt dus het onbedriegelijk karakter van deze hoop uit. Het is de hoop van het volk van God, die niet verborgen blijft en uitzielt naar het eeuwige leven.

Alle hoop is niet levend. In zekere zin hoopt ook de mens van beneden. Hij zwoegt en slaapt om door het leven te komen. Hij bouwt zijn hoop voor de toekomst op iets, dat uit de mens is. De een op zijn huwelijk, de ander op een goede positie in dit aardse leven. Vul hier maar in. Hoevelen bouwen het huis van hun hoop op een keurig, net godsdienstig leven, waarin juist het leven afwezig is. Straks vallen al die huizen in puin. Hoe kan het anders ? Het bestaan van de natuurlijke mens is met één woord getekend: dood. En waar de dood is, is geen verwachting. Met dit aardse leven vergaat de hoop in een eeuwige nacht buiten God.

Maar nu kan hier van de levende hoop getuigd worden. Achter die levende hoop ligt het wonder van de wedergeboorte door de Heilige Geest. Die hoop had Petrus nooit gehad en zou ook al de kinderen Gods ontbroken hebben als de Heilige Geest hen niet van dood levend gemaakt had. God Zelf maakte dat ondoorgrondelijk wonder waar in hun leven.

Dood waren ook zij in zonden en misdaden. En dan bedoelen we hier al de kinderen Gods. De vreemdelingen in de verstrooiing aan wie Petrus zijn brief richt en al de vreemdelingen op deze aarde van alle tijden en plaatsen. Naar het woord van deze zelfde brief waren zij: géén volk en niet-ontfermd.

Maar nu heeft God „uit vijanden kinderen geschapen” door de kracht van Zijn genade. Tot de levende hoop op God en Zijn onwankelbare beloften.

Daarin wordt God groot gemaakt. Het is alles uit Gods barmhartigheid. Uit de diepe oceaan van Gods Vaderlijk ontfermen. Het woord barmhartig tekent de vrije gunst Gods jegens het ellendige. Het is niet uit hen gekomen, maar uit Hem. Om af te dalen met ontferming in de diepe ellende en nameloos grote schuld, en het leven te schenken. Het is alleen uitgegaan van God, waarom het kind

van God in de oefening van het genadeleven alleen God daarover groot zal maken.

Maar in de levende hoop komt het werk van een drieëinig God uit. De Vader was van eeuwigheid bewogen in onpeilbare liefde. De Heilige Geest werkt het uit. Maar dan alleen op grond van de opstanding van de Zoon op de Paasmorgen.

Zonder het geopende graf geen hoop. Geen hoop op de vergeving der zonde. Geen hoop op het eeuwige leven. De kwitantie voor de schuld zou in het graf gebleven zijn. Alle leven zou besloten gebleven zijn achter de verzegelde steen.

Maar de Paasmorgen heeft de boodschap laten horen: Hij is hier niet. En niet meer in het graf betekent dat Hij in Zijn doorboorde handen de door Zijn bloed onderstekende kwitantie heeft tot de gerechtigheid van een arm zondaarsvolk. Maar ook, dat Hij als de Levende verzezen is om het uitzicht des levens te ontsluiten door de donkerheid heen naar het eeuwige leven. Zo blijft de nacht niet zwart in het hart en leven van de Zijnen. Neen op grond van Zijn opstanding wordt de nacht van de schuld verwisseld in een lichtende morgen van vergeving. En op grond van Zijn opstanding wordt de uitzichtloosheid van dit bestaan verlicht door het uitzicht op het eeuwige leven.

De Heilige Geest werkt nu uit de opgestane Christus die levende hoop in het hart. Dit gebeurt in het leven van al Gods beminden. Het hopen leven op God is geen privilege alleen voor de verst-gevorderden. Waar God Zelf de dood verbreekt in het hart en het leven schenkt uit de Levende, daar wordt in de uitgangen naar de Heere een hopen leven gekend. Dan kunnen alle vreemdelingen met elkaar spreken over het uitzicht der hoop.

Ontzettend, als ge uw leven nog pleistert met loze kalk. Zonder wedergeboorte zal niemand God zien. Dan zijn we hier beneden thuis en uiteindelijk verbonden aan de wereld. En dat onder het Woord van de gestorven en levende Borg van een arm zondaarsvolk. Er is een volheid van leven in Hem voor dode zondaren. Waarom zoudt gij door eigen schuld buiten God omkomen ?

Zalig, dat in de opgestane Christus nu alleen de grond van de hoop der kinderen Gods ligt. In het verliezen van alle hoop in zichzelf wordt die grond door het geloof gekend en beleden. Als een ster in een donkere nacht verlicht deze hoop de nacht van hun vreemdelingschap. En de waarborg van de opstanding staat er voor in, dat aan al „hun” doden ook een eind komt. Straks komt de ongestoorde genieting van het eeuwige leven in het loflied van Gods barmhartigheid.

D. Slagboom.

Onze 21e Ontmoetingsdag 2

Na het zingen van Ps. 84 : 4 sprak Ds. van Leeuwen over Goddelijk onderwijs tot geloofsbetrachting. Deze spreker geeft zelf een samenvatting van zijn rede, die elders in dit nummer is opgenomen. Daarna kunnen we dus verwijzen. Hij eindigde met: Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen en liet zingen Ps. 25 : 4 en 7 en Ps. 27 : 7. Intussen werd er een collecte gehouden. Ds. Van Leeuwen dankte de Heere voor al het goede

Van de administratie

We kunnen deze keer weer een verblijdend bericht doorgeven, n.l. dat we 11 nieuwe abonnees mochten noteren. Hiervan hebben enkele zich op de ontmoetingsdag opgegeven of kort daarna. Ook ontvingen we weer f 60,— aan giften, waarvoor hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720 - 74202, giro 704350.

A.B.

Van de Redactie

1. **Ontmoetingsdag.** We willen al even de aandacht vestigen op de ontmoetingsdag, die D.V. zaterdag 29 augustus a.s. te Kampen zal worden gehouden. We kunnen ons voorstellen, dat er velen zijn die naar deze dag uitzien. Later hopen we de sprekers te kunnen noemen. De samenkomsten zullen weer gehouden worden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, dat daarvoor welwillend door de kerkeraad is beschikbaar gesteld.

2. **School voor Dundas en Hamilton.** Allereerst vermelden wij een gift van f 150,— van Mw. v.d. B., die al in het no. van 16 april had moeten worden verantwoord. Elders maken we melding van giften in verband met de ontmoetingsdag te Sliedrecht tot een bedrag van f 75,—. Verder ontvingen we een gift van f 200,— van H.K. en nog een gift van f 200,— van C.V. en nog een gift van f 50,— van N.N. Voor alles hartelijk dank.

3. **Filemon.** Tijdens de ontmoetingsdag kregen we bestellingen op het nieuwe boek van Ds. Van der Ent. Zo juist ontving ik een brief met verzoek te noteren voor 2 exemplaren van het boek. Daaruit blijkt wel dat velen uitzien naar de verschijning ervan. Het is daarom zeer te betreuren dat de uitgever nog niets van zich laat horen omtrent de tijd van verschijning, hoewel ik hem daar al enige tijd geleden vriendelijk om gevraagd heb. We willen er echter van uitgaan dat de verschijning niet al te lang meer op zich zal laten wachten. Ook niet van het boekje met preken van Ds. Sneep. Daarom worden bestellingen op beide werken gaarne aangenomen.

B.

en vroeg een zegen voor het voedsel dat genuttigd zou worden.

Toen was het pauze. Dat gaf weer een drukte van belang. Velen wilden wat drinken. Anderen wilden vrienden ontmoeten. Velen maakten gebruik van de gelegenheid om boeken te kopen. Er was een goede omzet, waarvan een gedeelte ten goede kwam van de plaatselijke zendingscommissie. Er waren jongelui, die een actie op touw gezet hadden voor het verkopen van cassettes met improvisaties van Psalmen ten bate van het nieuwe orgel voor het kerkgebouw van Sliedrecht-centrum, dat aan het einde van het jaar klaar zal komen en een belangrijke investering vraagt. Er was iemand, die een maquette van het nieuwe orgel gemaakt had, waaraan hij vier maanden had gewerkt, een prachtig stuk werk. We hadden zelf een paar honderd kaarten meegebracht met een tekening van de school voor Dundas en Hamilton. Die hadden we kortgeleden van een van de leden van de bouwcommissie gekregen, die bij ons op bezoek kwam. Een kind bracht die kaarten grotendeels aan de man. Er was een bus,

waarin men een bijdrage voor de school zou kunnen storten. De pauze ging gauw voorbij. We ontmoetten vele mensen, maakten hier en daar een praatje, kregen nieuwe abonnees te noteren, ook bestellingen op de boeken van de predikanten Van der Ent en Sneep. De mensen namen hun plaatsen in de kerk weer in. Het bleek dat er meer bezoekers waren dan in de morgen. Het grote kerkgebouw was helemaal gevuld. Ouderen en jongeren, bejaarden en kinderen waren er onder de bezoekers. Ook ambtsdragers en toekomstige ambtsdragers.

Om 2 uur opende Ds. A. van Heteren van Werkendam de middagsamenkomst. Hij liet zingen Ps. 36 : 3, ging voor in gebed en las Efeze 5 : 1-21. Daarna sprak hij een openingswoord over vs. 15. We willen daar iets van vermelden.

... hebben kortgeleden gezien hoe de Zoon van God ten derden dage is opgestaan. Alle maatregelen van mensen bleken ijdel te zijn. De Zoon is opgestaan. De Vader heeft Hem opgewekt.

We moeten door Gods Geest worden bearbeid. Ontwaakt..... De Kanttekeningen zeggen dat Paulus twee soorten mensen op het oog had, mensen die nog liggen in het graf der zonde en anderen die verachtend zijn in het leven der genade.

Van nature verkeert de mens in duisternis. Het gevaar is dat de mens daarin blijft voortleven. Ook dat hij terugvalt tot de zonde. De zonde is een voortgaand proces. De vorst der duisternis krijgt al meer greep op de mens. Tot hen zegt Paulus: Ontwaakt..... De mens is geestelijk dood. Dat loopt uit op de eeuwige ondergang. Het lijkt wel of er tegenwoordig minder tijd is om bezig te zijn met de eeuwige dingen. Christus heeft alles gedaan om de zaligheid voor de kerk te verwerven. Velen leven aan deze dingen voorbij. Het raakt hen niet.

Die God vrezen kunnen in de zonde terugvallen. Ontwaakt..... lichten. Licht is heel belangrijk. Voor plant en dier. Ook voor de mens. Licht was het in het paradijs. Door vrij- en goedwillige ongehoorzaamheid is het duister geworden. Welk een zegen is het als de Heere de duisternis gaat ontdekken. Dan komt er een smeken of de Heere de duisternis wegneemt en het licht doet opgaan van de Zonne der gerechtigheid. Dan komt er een andere richting in het leven; het licht van de Zon der gerechtigheid werkt dat uit. De dodelijke kwaal wordt in beginsel genezen. Het Woord krijgt waarde. Het wordt een licht op het pad en een lamp voor de voet. Er komt een vragen: Heere, wat wilt Gij..... Men zoekt een ander gezelschap. Het licht zoekt gemeenschap met hen die het licht kennen. De Heere wil nog nieuw leven werken. En weer doen ontwaken als er verachtering gekomen is. Onderzoek naar de oorzaak. Het drijve uit naar de Heere. Alles zal uitlopen op de verheerlijking van Gods Naam. We zingen Ps. 52 : 7.

Ds. J. Tamminga van Burlington, Ontario, Canada, die voor een trip in ons land was, kreeg het woord. Hij wilde eerst iets zeggen over de school van Dundas. daar is hij zelf bij betrokken. Men heeft daar een eigen school, die moet worden uitgebreid. Men krijgt geen subsidie. Alles moet komen uit de zakken van de eigen mensen. Ze willen hun kinderen opvoeden naar eigen beginselen. Alles gebeurt met liefde. Spreker vraagt heel vriendelijk: als er nog iets over is, doe dan wat in de bus. Hij wilde zelf ook wel geld in ontvangst nemen. Later ging hij met f 500,— naar huis. In de bus en op andere wijze kwam nog ruim f 1500,— bijeen. Thuis kreeg ik ook nog samen f 75,— van mensen die in Sliedrecht waren geweest.

Ds. Tamminga wees er op, dat hij hier vroeger de kerken 20 jaar had gediend en nu al 30 jaar in Canada en Amerika werkzaam is. Hij wil graag iets zeggen en zal spreken over Omgang met de Bijbel. Hij doet dat op een zeer indringende wijze. Daarom willen we graag het hele referaat in ons blad opnemen. Ds. Tamminga heeft daarvoor zijn medewerking toegezegd. Daarom nemen we nu geen korte samenvatting op.

Aan het slot van zijn rede laat hij zingen Ps. 68 : 10 en 16. Er wordt gecollecteerd. Hierna spreekt Ds. Tanis een kort slotwoord. Hij zegt: u is hier niet om mij, maar ik sta er om u. Hij had willen spreken over 2 Kronieken 12 : 12b: Ook waren in Juda nog goede dingen. Hij moet daar om tijds wille van afzien. Als een dag voorbij is, zeggen we

wat hebben we een goede dag gehad. God is goed voor een slecht mens. We zijn voorstanders van Bewaar het Pand. Dat is goed, maar kennen we onszelf als de grootste deugniet? Paulus schrijft: maar mij is barmhartigheid geschied. Spreker raadt aan de kanttekening bij 2 Kronieken 12 : 12b te lezen. Ds. Tanis gaat voor in dankgebed. Daarna zingen we Ps. 84 : 4.

Na de bede van de Avondzang gaan de vele bezoekers het kerkgebouw verlaten. Sommigen moeten zich haasten om per busje de trein te halen. Anderen zoeken hun bussen op. Velen zijn met eigen gelegenheid gekomen en hebben nog wel even de tijd om wat na te praten, boeken te kopen of een cassette met improvisaties van Psalmen of een gift voor de school af te zonderen. Maar tenslotte waren alle bezoekers weer op weg naar huis.

Het was een goede dag geweest. De Heere had het wel gemaakt.

We willen hier nog onze dank uitspreken aan de koster en zijn medewerkers. Hun hulp stellen we altijd weer zeer op prijs.

B.

N.B. De Kanttekening zegt bij: goede dingen uit 2 Kr. 12 : 12: Als eerste de wet van Mozes; II. het woord der profeten; III. de besnijdenis; IV. nog wat van de zuivere godsdienst; V. enige ware gelovigen en godvruchtigen, die hun weg niet bedorven hadden; om welke dingen alle God de stad nog verschoonde; gelijk Hij met Sodom zou gedaan hebben, zo zelfs maar tien rechtvaardigen daarin waren geweest, Gen. 18 : 32.

B.

TOESPRAAK op de ontmoetingsdag te Sliedrecht op 25 april j.l.

„GODDELIJK ONDERWIJS TOT GELOOFSBEOEFENING !

Het gaat hier over het geloof, het „zaligmakend” geloof tegen over het schijn geloof, zoals een alleen het verstandelijk weten zonder meer.

Onze bedoeling is dus niet om breed te spreken over het echte geloof, maar slechts over een enkel facet eruit, namelijk de GELOOFSBEOEFENING. We willen hierover iets zeggen en wel over Goddelijk onderwijs tot geloofsbetrachting”. Hoe deze beoefening wordt:

Ten eerste: **belemmerd**,

ten tweede: **beleefd**,

ten derde: **bewerkt**.

Het betreft dus hier het oprechte of zaligmakende geloof.

Ja, de wereld lacht hierom en ook de uiterlijke godsdienst, die van dat zogenaamde „arme-zondaarsgeloof” niets wil weten, omdat zij vreemd is van het „arm zondaar-worden voor God”.

Maar wie daarvan iets heeft leren kennen, zal ervaren, welk een troost het bevat in de weg van de kostelijke „geloofsbeoefening”. Want schrijft de Hebreërbrief niet in hoofdstuk elf, vers 1:

„Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt en een bewijs der zaken, die men niet ziet.”

Begrijpt echter goed, dat het geloof op zichzelf niet de vaste grond der zaligheid is, want die ligt alleen in Christus. Het geloof is „het middel” om die vaste grond te vinden. We komen hierop nader terug in onze derde gedachte.

Hoe arm is de mens zonder geloof, die namelijk zijn vastheid zoekt in het aardse bezit, in al het vergankelijke. „Alle vlees is als gras, dat 's morgens bloeit en 's avonds in de oven geworpen wordt.”

Nu is echter het geloof één van de meest bestreden zaken in het leven van Gods kinderen. En dat is vanwege ongeloof en onkunde ! Denk maar aan de Emmausgangers, tot wie de Heere Jezus zo vermanend sprak: „O onverstandigen en tragen van hart om te geloven.”

Ook andere zaken kunnen oorzaak zijn van geloofs-belemmering.

Onbegrepen wegen, waarlangs de Heere Zijn volk vaak leidt. Denk aan Jacob, die uitriep: „Al deze dingen tegen mij.” En die dingen waren nu juist vóór hem.

Liet Johannes de Doper niet door zijn discipelen de Heere vragen: „Zijt Gij Degene,

Die komen zou, of verwachten wij een andere ?”

Ook kunnen verzoeken oorzaak van belemmering zijn tot geloven.

De Heere Jezus sprak eens tot Zijn discipelen, die al in vers 5 „Apostelen” worden genoemd:

„Wee degenen, door wie de ergernissen komen. Het ware beter..... enz.” Het Griekse woord „skandala” wijst op het zogenaamde lokaas, om b.v. dieren in de val te laten lopen.

De duivel gebruikte „de boom der kennis, des goeds en des kwaads” om EVA te verleiden. Vandaag zijn het wel bijzonder de moderne communicatie-middelen, die duizenden bij duizenden ten val brengen !

Daarom:..... „En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: **Waakt !**” Markus 13 : 37.

Er kunnen ook „verzoeken” liggen in het persoonlijke leven tegenover elkaar. Zo sprak Christus bij Zijn wijzen op de „ergernissen”: „Wacht uzelf. En indien uw broeder tegen u zondigt, zo bestraf hem; en indien het hem leed is, zo vergeef het hem”.

Welnu ! Ten opzichte van al die verzoeken gevoelden de discipelen het als een zulk een zware taak, die zij hadden te volbrengen en daarom smeekten zij de Heere: „Vermeerder ons het geloof.”

Ja, dit was een bede uit ootmoed ! Zij hadden kleine gedachten van zichzelf. Velen menen een groot geloof te bezitten, maar zij zijn nooit eens echt arm in zichzelf voor God geworden.

Toch was het geloof van die discipelen dikwijls een „klein geloof”. Zo moest de Heere wel eens van hen zeggen: „Gij kleingelovigen”.

Waarin kwam dan dat „kleine geloof” bij hen uit ? In hun vraag: vermeerder ons het geloof. Zij bedoelden ermee: voeg er aan toe. Bijvoorbeeld: iemand heeft een zaadje gelegd in de aarde. Maar dat wil niet ontkiemen. En nu denkt hij, dat dit wel zal geschieden, wanneer hij er meerdere korrels bijlegt.

Welnu, zo meenden de discipelen meer korrels geloof nodig te hebben, om hun zware taak te kunnen volbrengen.

Het antwoord van Christus „Zo gij een geloof had als een mosterdzaad, gij zoudt tegen deze moerbeziënboom zeggen: Wordt ontworteld en in de zee geplant en hij zou u gehoorzaam zijn.”, wijst er duidelijk op, dat tot het volbrengen van hun taak, de ergernissen of de verzoeken te weerstaan, de broeder te vergeven tot zelfs zevenmaal daags, geen meerdere korrels geloof nodig zijn, doch slechts één mosterdzaadje !

Waarop komt het er dus op aan ?..... Op de betrachting of de beoefening van het geloof, tot rijke geloofs-beleving.

Ligt hierin ook niet een heilzame les voor de bekommerde harten ?

Zij staan er naar om de weldaad te mogen kennen van de zekerheid des geloofs. Maar dan op die manier. Bijvoorbeeld bij het toetreden tot het heilig Avondmaal. Zeker, dan moet men inderdaad een ware avondmaalganger zijn en dus het ware oprechte geloof bezitten. En dat durven bekommerde harten niet met volle verzekerdheid te zeggen. Om nu vrijmoedig tot 's Heeren tafel te gaan, willen zij eerst die volle verzekerdheid bezitten. D.w.z. weten, dat men het „eigendom is van Jezus Christus.”

En nu wachten zij op die volle zekerheid. Aan dat éne korreltje geloof, (d.w.z. zij durven niet te ontkennen, wat de Heere aan hun ziel gedaan heeft, hoewel 't bestreden wordt), hebben zij niet genoeg. Er moeten eerst meer korrels bijkomen, om te weten dat hun geloof echt is en dat zij verzekerd zijn, het eigendom te zijn van Jezus Christus. En daarop wachten zij. In feite wacht men dan op een bijzondere openbaring uit Gods Woord.

Maar wat zegt nu het schone „Avondmaalsformulier” ?

„En opdat wij vastelijk zouden geloven, dat wij tot dit Genadeverbond behoren.” En wat staat er dan verder ? Dat de Heere eerst tot u zal zeggen: u bent Mijn eigendom ? Wel neen, we lezen dan:

„Nam de Heere Jezus in Zijn laatste Avondmaal het brood, en als Hij gedankt had, brak Hij het en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam, hetwelk voor u gegeven wordt, doet dat tot Mijn gedachtenis.”

Ja, te mogen belijden met Petrus: „Op Uw Woord zal ik het net uitwerpen.”

O, hoe heilzaam is dan die geloofs-beoefe-

ning ! Want zij komt tot rijke geloofs-BELEVING.

Dat is onze tweede opmerking over „Goddelijk onderwijs tot geloofsbetrachting”.

Hier zien we rijke geloofs-daden.

De Heere Jezus gebruikt het beeld van het „mosterdzaadje”, een van de kleinste zaden. En toch verbindt Christus hieraan de geloofsdaad van iemand, die tot een moederbeziënboom zegt: Wordt ontworteld en in de zee geplant en dat hij aanstonds zou zien, dat die boom hem gehoorzaamt. Zo geeft de Hebreërbrief treffende voorbeelden van wat het geloof vermag. Zie hoofdstuk elf.

We willen hierbij enkele voorbeelden geven van wat zulk een klein mosterdzaadje geloof vermag.

Zie bij de Kananeesche vrouw uit Tyrus en Sidon's landstreek. Aanvankelijk en telkens afgewezen op haar nood-geroep tot Christus „Zou Davids, ontferm U mijner” en het „Heere, help mij”, mocht ze tot de belijdenis komen: „Ja, Heere, doch”. Zij wilde ermee zeggen: ik moet bekennen, ik ben 't niet waardig, want ik ben zulk een „hondeke”. Maar zij spreekt daarbij ook haar geloof uit in de betuiging: „Doch de hondekens eten ook van de brokkskens, die daar vallen van de tafel hunner heren.” En Jezus verklaart zelfs daarbij: „O vrouw ! groot is uw geloof.” Daar ging die moederbeziënboom, ontworteld en in de zee geplant !

We willen even het volgende opmerken.

U zou kunnen vragen: die vrouw had dan toch maar een „groot” geloof ? Jezus zei dit Zelf. Dat is waar. Maar zou die vrouw ook van zichzelf dat gezegd hebben ? We menen, dat zij dan zou hebben geantwoord: Dat durf ik niet zomaar van mijzelf te zeggen. Maar Jezus verklaarde het.

Eenzelfde geloofsbeleving vinden we bij de bloedvloeiende rouw, die, van Jezus gehoord hebbende, met haar dodelijke kwaal tot Hem de toevlucht nam met de geloofs-overtuiging in haar hart: „Indien ik maar Zijn klederen mag aanraken, ik zal gezond worden.” Daar ging ook bij haar de moederbeziënboom !

We zien die geloofsbeleving bij de profeet Habakuk. We horen hem in zijn boek hoofdstuk 3 : 17 uitroepen en welk een geloofstaal: „Alhoewel de vijgeboom niet bloeien zal en geen vrucht aan de wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfboms liegen zal en de velden geen spijs voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal en dat er geen rund in de stal wezen zal, zo zal ik nochtans in den Heere van vreugde opspringen, ik zal mij verheugen in de God mijns heils !” Ziet ge de moederbeziënboom gaan bij de profeet ?

En om nog één voorbeeld van die geloofsbeleving te noemen, luister dan naar de bede van de moordenaar aan het kruis: Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn.” Ziet u ook bij deze kruiseling niet de moederbeziënboom in zee gaan ? O, dat zo eens zulk een rijke geloofsbeoefening mocht plaats hebben bij hen, die uitzien naar die geloofsbeleving en de rust mogen vinden bij deze beminnelijke Rustaanbrenger en Gever ! O, een geloof als een mosterdzaadje, zo klein, maar..... in beoefening of betrachting zo kostelijk en..... krachtig. Ja, 't is waar: „Nooit kan 't geloof te veel verwachten !”

„Vrees niet, geloof alleenlijk”. Zo sprak Jezus tot de diepbeproefde Jairus.

Hebt u, mijn hoorder (en nu, mijn waarde lezer(es) ook deel aan het beginsel van het ware geloof ? Is u niet jaloers op zulk een bezit en vraagt u er steeds wel om ? Ja, hebt u die onmisbare HEILIGE GEEST nodig gekregen, Die de BEWERKER is van het ware geloof ?

Dat was onze derde opmerking.

Onze Heidelberger wijst ook op Die Bewerker van het geloof en wel in Zondag 25, vraag 65, welke luidt: „Vanwaar komt zulk een geloof ?” En dan is het antwoord: „Van de Heilige Geest, Die het geloof in onze harten werkt door verkondiging van het heilig Evangelie, en het sterkt door het gebruik van de sacramenten.”

We dienen hier zeer wel te onderscheiden, namelijk dat het geloof zelf de zaak niet is, waarom het gaat. Het is niet de bewerker van het heil, maar middel, waarvan de Heilige Geest Zich bedient.

Het is niet onze hand, die op zichzelf ons rijk maakt, maar het is de gave zelf.

Zo is Christus de Onuitsprekelijke Gave, het heerlijke en algenoegzame VOORWERP van het geloof, als de enige grond der zaligheid ! Welnu, het is de HEILIGE GEEST, Die het geloof in het hart werkt door de verkondiging van het heilig evangelie.

O, wanneer wij Gods Woord lezen en naar Gods huis mogen opgaan en ons neerzetten onder die verkondiging, is het dan onze bede:

O, Heilige Geest ! Wilt U het Evangelie heiligen aan mijn hart ? Laat het mij werkzaam maken, tot het rechte verstaan van hetzelve; ja, dat het eens niet eeuwig tegen mij zal getuigen, maar dat het mag zijn tot een eeuwig voordeel !

HEILBEGERIGE ! Is u heilig jaloers op die persoonlijke geloofswetenschap, het eigendom te zijn geworden van Jezus Christus, Hem te bezitten als de schuldovernemende Borg ? Is het uw noodzakelijke levensvraag geworden: hoe kom ik aan die beleving ? En is mijn geloof wel het echte en niet te klein ? O, hoort het ! De Heilige Geest is ook de VERSTERKER van het geloof. Hij is de Geest der kennis, ja, de Geest der „aanneming tot kinderen”, naar Romeinen acht.

Christus is ten hemel gevaren en zit aan de rechterhand des Vaders ! Hij heeft de Heilige Geest uitgestort in Zijn kerk ! O, wel zien we helaas in onze zo donkere, geesteloze tijd Diens werking niet zo krachtig als voorheen. Omdat Hij smartelijk wordt bedroefd vanwege de ontstellende afval en de onkunde en ongelovigheid van Zijn Kerk !

Rijze het gebed van Gods kerk op, door de Heilige Geest Zelf bewerkt:

„Ontwaak, Noorderwind en kom, gij Zuidenwind, doorwaai mijn hof, dat zijn speerijen !”

Dan zullen „mosterdzaadjes” gezaaid worden en vrucht voortbrengen van geloof en beleving !

Dan zullen door de krachtige beoefening van het geloof..... moederbeziënboomen ontworteld worden en in de zee geplant !

Ds. H. van Leeuwen.

VOOR DE JEUGD Het Zonnekind 12.

Beste jongelui !

„Toen aanbad Manóah de HEERE vuriglijk en zeide: Och HEERE, dat toch de man Gods, Die Gij gezonden hebt, weder tot ons kome, en ons lere, wat wij dat knechtje doen zullen, dat geboren zal worden.”

Richt. 13 : 8.

Manóah had de heikrijke boodschap van zijn vrouw gehoord. En wat is nu zijn reactie daarop ? Wordt hij misschien kwaad omdat zijn vrouw bewelddadigd was boven hem ? Want het was zijn vrouw toch maar te beurt gevallen dat zij een Man Gods mocht ontmoeten, terwijl het hem niet was overkomen.

Het kwaad worden in dergelijke omstandigheden behoort niet tot de onmogelijkheden op het terrein van het geestelijke leven. Want het komt voor als de vrouw bewelddadigd wordt boven de man of omgekeerd, dat het bij de andere partij in vijandschap valt. Jullie zullen wel zeggen dat dit niet deugt.

Natuurlijk zijn wij het daar dadelijk mee eens. Want een mens mag nooit kwaad worden als een ander bewelddadigd wordt boven hem. Doch het gebeurt, omdat een mens in zijn bestaan, ook een bekeerd mens, een rechthebbend wezen is. Dan is er afgunst in het hart. Dan is er geen liefde in het hart. Want de liefde is niet afgunstig. De liefde is gunnend.

Manóah had op dit moment daar geen last van. Zijn natuur lag er onder. Zo wordt dit wel eens gezegd. Ik hoop ook dat dit door jullie begrepen wordt.

De boodschap die door de vrouw van Manóah wordt meegedeeld maakt hem ook niet onverschillig. Dat had ook gekund. Hij had kunnen zeggen: Nou, jij bent gelukkig. Ik niet. Je moet het maar krijgen. Ik heb het niet gekregen. Ik kan er ook niets aan doen. Waar zal ik mij verder druk om maken.

Zo wordt er ook wel gereageerd. Als de één door de Heere met genade begiftigd is en dit aan de ander meedeelt, dan heeft dit bij die ander niet zelden onverschilligheid tot gevolg. Ook daar is natuurlijk geen goed van

te zeggen. Het oog is dan boos omdat de Heere goed is. En dat is altijd een kwalijke zaak. Laat een ieder maar acht geven op zichzelf.

Bij Manoah waren de gevolgen anders. Het verhaal van zijn vrouw, waar hij niet aan twijfelde, waarvan hij haar de inhoud niet misgunde, verwekte hem tot jaloersheid. Hij wist: Waar genade valt, daar valt zij vrij. Ja, dat is een bepaalde uitdrukking, die misschien voor deze of gene wel enige verduidelijking nodig heeft. Genade kun je namelijk nooit verdienen of je op de een of andere manier waardig maken. Daar zijn mensen, die denken dat dit kan. Ook jonge mensen ! Ik kom ze wel eens tegen. Ze weten dat ze genade moeten hebben. Ze zijn van kindsbeen af geleerd dat ze daarom bidden moeten. De bede van de tollenaar is hierbijgebracht: O God, wees mij de zondaar genadig ! Doch de woorden van de tollenaar na-zeggen, is nog niet het hart van de tollenaar hebben. De mond kan zoveel uitspreken waar het hart nog ver vandaan is.

En de Heere ziet altijd het hart aan. Men zegt dan: Ik heb al zo lang om genade gebeden en ik heb het nog nooit gekregen. Men zoekt dan in zijn bidden de grond voor de genade, waar men om vraagt. En daar is ze nooit te vinden.

Genade is alleen dáár op zijn plaats, waar zich een zondaar bevindt die weet dat hij de dood verdiend heeft. We hebben allemaal de dood verdiend, doch wie wil dat weten ? Van nature niemand. Dit moet je door de ontdekkende werking van de Heilige Geest aan de weet gebracht worden. En als dat gebeurt, leer je verstaan dat je geen genade waardig bent. En als dan een ander genade krijgt, dan is die ander gelukkig. Terwijl als jij het nooit zoudt krijgen, de Heere dan recht is in al Zijn weg en werk. Dan ga je iets van die uitdrukking verstaan: Waar genade valt, daar valt zij vrij. God kan ze geven aan wie Hij wil. Hij kan ze ook onthouden aan wie Hij wil. Leest er Rom. 9 maar op na.

Dat is een rijk, leerzaam, Godverheerlijkend en de mens vernederend hoofdstuk.

De tot jaloersheid verwekte Manóah kwam met de boodschap van zijn vrouw in de binnenkamer terecht. Hij ging er niet mee bij de Heere vandaan. Hij stond er ook niet mee tegen de Heere op. Hij ging er mee naar de Heere toe. Dat is het beste Adres. Er is bij Hem een volheid van genade. Gelukkig diegenen die door de genade die anderen verleend is, tot jaloersheid zijn verwekt geworden. Dat is het doel geweest van de prediking van Paulus zie Rom. 11 : 14. Het is ook het doel van het schrijven van deze artikelen, namelijk om jullie tot jaloersheid te verwekken. Is dat zo, jongens en meisjes ? De ouderen mogen zich dat natuurlijk ook afvragen. Want ten deze is er geen onderscheid tussen jong en oud. Het zou een voorrecht zijn als er velen heilig jaloers mochten worden op dat goed dat God wil geven aan al diegenen die Hem daar nederig om vragen.

Nu dat deed Manóah. „Toen aanbad Manóah de Heere en zeide: Och HEERE, dat toch de man Gods, Dien Gij gezonden hebt, weder tot ons kome, en ons lere, wat wij dat knechtje doen zullen, dat geboren zal worden.”

Manóah aanbad de HEERE. Aanbidden is nog meer dan bidden. In het woord „aanbidden” zit hoogachting verborgen voor de Persoon Die men aanbidt. Daar zit ook in dat men klein denkt van zichzelf. De afstand die er tussen Schepper en schepsel is, wordt gevoeld. Het onderstelt een ware kennis van God en ook een zekere kennis van zichzelf. En dat zijn nodige zaken om recht tot de HEERE te kunnen naderen. Zijn deze dingen bij jullie ook aanwezig ? Ken je iets van de grootheid des Heeren en van eigen kleinheid en nietigheid ? Wat is het dan groot als je als een klein, nietig, onbeduidend wezen, voor het aangezicht van die grote God mag verschijnen, om Hem je noden bekend te maken.

Zo deed Manóah het ook. Och HEERE,..... Er staat dat hij vuriglijk bad. Het was maar niet een koud gebed, een harteloos gebed. Doch het was een vurig gebed. Het was een worstelen met God. Zo zou je het kunnen omschrijven. Och HEERE,..... Het woordje „och” is niet zo in trek tegenwoordig. Zo behoeft het niet. Het klinkt wat ouderwets. Het doet wat ziekelijk aan. Zo wordt er over geoordeeld als het woordje „och” gebruikt wordt. Nu wil ik niet ontkennen dat er ook op dit terrein papa-

gaaien zijn. Dat zijn mensen die wel allerhande gewichtige, zwaar aandoende woorden gebruiken, terwijl er in het hart niets van aanwezig is.

Men gebruikt dan de woorden van de tollenaar, terwijl men het hart heeft van een farizeër. Daar deugt natuurlijk ook niets van. Doch bij Manóah was het anders. Als hij het woordje „och” gebruikt, dan ligt daarin vertolkt de nood van zijn ziel. Het was hem ernst als hij aan de HEERE vroeg of het voorrecht wat aan zijn vrouw te beurt gevallen was, ook hem eens te beurt mocht vallen. Zijn gebed is een echt gelovig gebed geweest. Hij twijfelt niet aan hetgeen zijn vrouw hem verteld had. Integendeel. Doch hij wil het voor zichzelf en ook voor zijn vrouw nog eens bevestigd zien. Daarom spreekt hij in zijn gebed niet van „mij”, maar van „ons”. „Och HEERE, dat toch de Man Gods, Die Gij gezonden hebt, weder tot ons kome..... en ons lere, wat wij dat knechtje doen zullen, dat geboren zal worden”.

Hoe komt Manóah in zijn bidden hier openbaar als een man die het niet weet. Hij twijfelt er niet aan dat de HEERE Zijn belofte vervullen zal. Maar als de Heere het doet, hoe moeten zij dan met dat kind handelen? Hoe moeten zij het begeleiden? Hoe moeten zij het opvoeden? Manóah was een man, die in alles de HEERE nodig had.

Zijn er nog zulke aanstaande vaders en moeders en ook bestaande vaders en moeders die niet meer weten hoe zij het met hun kinderen doen moeten? We worden tegenwoordig voorgelicht omtrent de opvoeding van de kinderen tot en met. En de voorlichting wordt gretig ter harte genomen. Terwijl het aangezicht des Heeren niet meer gezocht wordt. Of wel misschien? Het zou een voorrecht zijn als mijn lezers hier eerlijk „ja” op zouden kunnen zeggen. En als zij dat niet kunnen en zichzelf in het licht van dit schriftwoord veroordeeld gevoelen, laten zij er dan de nodige les uit trekken voor de toekomst en aan het woord des Heeren gedenken uit Fil. 4 : 6: „Weest in geen ding

bezorgd, maar laat uw begeerten in alles door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God”. Een in alles afhankelijk leven is een de Heere welaangenaam leven.

Dat is ook een profijtelijk leven. Dat wil zeggen: Men is daar goed mee. Want het is een wandelen op de weg, die de Heere wil dat wij gaan zullen. Dat is de weg naar de troon van Zijn genade. Wie deze weg bewandelt komt niet beschaamd uit. Zo heeft Manóah het bevonden. Hebben jullie het ook zo bevonden in je leven? Want de geschiedenis die wij overdenken is al heel oud. Maar de HEERE is nog Dezelfde. Hij is nabij al degenen die Hem aanroepen. En: Wie Hem aanroept in de nood, Die vindt Zijn gunst oneindig groot. Ik gun jullie daar veel bevinding van.

Met hartelijke groet jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (71)

17. De Churton woning (2).

Aan de vrouw van een mijnwerker schrijft hij: „Ik ben werkelijk blij van uw voorspoed te horen en dat u nog hongert naar het brood des levens, want de Zaligmaker zegt, dat zulken verzadigd worden. Ik ben bang, dat de gevaarlijke plaatsen, waaraan uw man blootgesteld is, zijn belijdenis tot het uiterste op de proef zullen stellen. Vaak lang van huis en geen woord van vermaan en de wereld altijd om zich heen en een slecht voorbeeld. Ik ben erg bang, dat deze dingen hem te sterk zullen zijn, als hij God niet tot zijn toevlucht stelt in gedurig gebed. Ik vrees, dat het bidden vergeten wordt en nagelaten wordt bij zijn potten bier en dat hij, al is hij geen dronkaard, tot overdaad verleid zal worden en hij zal weten, dat God niet met Zich laat spotten. Het zou daarom goed voor hem zijn om God te vrezen, terwijl zijn hart nog een weining verzacht is door het Woord, dat zijn verborgen angsten het werk van de Heilige Geest mogen blijken om hem tot de Heere Jezus Christus om genade te leren roepen. Ik geloof, dat u enige verlichting van de Zaligmaker gesmaakt hebt in sommige van uw moeilijkheden, zowel als in de vreselijke angst die over u kwam, toen u die boze woorden tot Hukey Harley gesproken had. Het is door zulke overtuigingen, dat we genezen worden van alle eigengerechtigheid en verloren zondaren worden gemaakt, om alleen tot Hem om hulp te komen, en we zijn temeer verwonderd, dat de Zaligmaker op zulkerampzalige zondaars wil zien en ons vergeven wil en zelfs ons nog enige hoop geven, dat we uiteindelijk niet zullen vergaan.”

Aan Samuel Hughes in Snailbeach schreef hij: „Ik was erg blij uw brief te ontvangen en was er zeer door getroost en bemoedigd. Ik bemerk, dat mijn vriend het pad van beproevingen net zo goed kent als ik en ik moet soms met mijn ganse hart erkennen de absolute noodzaak daarvan. Zonder dit scherpe werk hebben we een hart om elke leugen te geloven, naar alle valse leerstellingen te luisteren en de hand van vriendschap tot allerlei soort uit te reiken. Ik raad u aan om op te passen, zowel hoe u hoort als wát u hoort. Er is veel gevaar voor misleiding. Toch zult u ondervinden, dat in het lezen van Gods Woord en in het gebed en het waken daarin de Heere u veilig wil geleiden en u voor gevaarvolle dwalingen, die u omringen, zal bewaren. Ik ben onder de indruk van de omstandigheden van u allen en al ben ik oud, toch voel ik een groot en sterk verlangen om u allen weer te zien en de rijkdom van de genade van de Zaligmaker aan u voor te stellen. Als u niet van alle kanten door zorgen omringd was, zou u nooit enige gepastheid in de

Zaligmaker zien. Het is aan de bekommerde ziel, dat Hij rust geeft. Mensen mogen als dwazen praten en ons vertellen dat het onze plicht is om te geloven, maar als de Geest van ons ongeloof overtuigt, dan bemerken we dat dit ongeloof is als poorten van koper en stangen van ijzer en niemand kan het wegnemen dan hij alleen, die ons ervan overtuigt. En ik weet zeker, dat het niet in mijn macht is om berouw te hebben, al zou ik er tienduizend werelden voor willen geven. Ik heb geleerd, dat het een gave van God is door Jezus Christus: „Dezen heeft God door Zijn rechterand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker om Israël te geven bekering en vergeving der zonden”. Als u en ik verslagen zijn (waardoor dan ook), dan weten we door belijdenis en gebed te moeten komen tot de geopende fontein voor de zonden en onreinheid en nooit te rusten voordat Jezus Christus door de Heilige Geest komt en deze helende stromen met goddelijke kracht aan onze gewonde gewetens toedient. Ik hoop waarlijk, dat ik nog mag zien, dat de Heere Zijn liefde en genade zo aan u openbaart, dat het bekend en gelezen zal zijn van alle mensen en dat uw ziel bewaard mag blijven voor de algemene dwaling van deze tijd. Doe de vriendelijke groeten aan uw medemijnwerkers J.P. en R.O. en laat deze brief aan hen lezen.”

Hoe schitterend is het in die tijd van klasse-onderscheid te zien de band van geestelijke vriendschap tussen de kunstenaar en deze ruwe mijnwerkers, zodat we ons kunnen voorstellen hoe ze hun vuile handen afveegden om deze brief te openen en deze evenals anderen met veel liefde te lezen en zeer te waarderen. Het was ongeveer in die tijd, dat de gemeente van Pulverbach een vaste plaats voor haar samenkomsten kreeg. Dat was de Churton woning, een dubbelbreed huis, naast de muur die het kerkhof omringde. Mercy zegt: „Het gebeurde, dat ik ernstig tot de Heere opgezien had om een aanwijzing of ik Mr. Bourne zou vertellen van een geschikt huis in het dorp, dat waarschijnlijk leeg kwam en deze tekst kwam in mijn hart en blonk met een gevoel van Zijn gunst: „Want de Heere aangaande, Zijn ogen doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te bewijzen aan degenen welker hart volkomen is voor Hem”. Ik las de rest van Job 37, dat meer en meer voor mij geopend werd en het was erg bemoedigend met betrekking tot de voorzienigheid Gods waaronder wij verkeerden, dat het in gunst zou eindigen. Het was alsof de gunst des Heeren meer en meer binnenstroomde, zelfs tot het feit van de ingebruikneming van dat huis, voor welk doel de Heere mij Zijn aangezicht had doen zoeken en mijn vrouwen onder de schaduwen van zijn vleugelen had doen stellen. (Het huis werd door een broer van Mr. Maydwell van Hertford gekocht, die daar veertien jaar met zijn gezin heeft gewoond en later toestond, dat een van de zalen voor de samenkomsten gebruikt werd, tot voldoening van iedereen.)”

LOOFT DEN HEERE, DIE WOND'EN WERKT.
Ps. 29 : 6a (ber.)

Na enkele weken van zorg, mogen wij u, met grote blijdschap en dankbaarheid, berichten dat de Heere, Die leven gaf en leven spaarde, ons een dochtertje en zusje heeft toevertrouwd.

Jacoba Theodora
(Japke)

A. van Heteren
T.C. van Heteren - v.d. Berg
Arjen

29 april 1981
Bruigomstraat 2
Chr. Geref. pastorie
4251 EP Werkendam

Japke is op 8 april in het Refaja-ziekenhuis te Dordrecht geboren en zal daar voorlopig nog moeten blijven.

DE HEERE KENT DE DAGEN DER
OPRECHTEN; EN HUN ERFENIS ZAL
IN EEUWIGHEID BLIJVEN.
Psalm 37 : 18.

Na een langdurig en smartelijk lijden, nam de Heere door de dood weg onze mede-amtsbroeder-ouderling

C. Kramer

op de leeftijd van 72 jaar.

De Heere ondersteune met Zijn vertroostende genade de achtergebleven betrekkingen, in dit voor hen zo smartelijk verlies.

Namens de kerkeraad der
Chr. Geref. „Eben Haëzer” kerk
te Urk:

Ds. A. Baars, praeses.
G. Hoefnagel, scriba.

LET OP!!!

Door directe import van de wereldberoemde RODGERS ORGELS enorme prijsverlagingen.

Dealer van: **IMPORTEUR VAN RODGERS ORGELS**
* JOHANNES * hoge inruil
* VISCOUNT * landelijke service
* OMEGAN * franco thuis door heel Nederland
* e.a. merken

Deze orgels kunt u beluisteren en bespelen in onze showroom.

Reeds een
JOHANNUS orgel
vanaf
(Inkl. electr. nagalm) **f8300,-**

nie. deij
Orgels

Voorstr. 89 - 4132 AP Vianen
Telefoon 03473 - 6170

DOCUMENTATIE WORDT OP
AANVRAAG TOEGEZONDEN